

بسم الله الرحمن الرحيم

اندیشه‌ها و نظریه‌های اقتصادی

دکتر محمدرضا حمیدی زاده

استاد دانشگاه شهید بهشتی

سرشناسه

: حمیدی زاده، محمدرضا، ۱۳۳۵ -

عنوان و نام پدید آور : اندیشه‌ها و نظریه‌های اقتصادی / محمدرضا حمیدی زاده.

مشخصات نشر : تهران: ترمه، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۳۱۲ ص. : مصور، جدول.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۴۹۹-۱ :

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه: ص. [۲۹۷]-۳۰۱.

یادداشت : نمایه.

موضوع : اقتصاد

موضوع : اقتصاد — تاریخ

رده‌بندی کنگره : ۱۳۱۴ ح ۸ / ف ۱۸۰ HB

رده‌بندی دیویر : ۳۳۰

شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۴۳۹۳

- ♦ نام کتاب: اندیشه‌ها و نظریه‌های اقتصادی
- ♦ مؤلف: محمدرضا حمیدی زاده
- ♦ صفحه‌آرایی: انتشارات ترمه
- ♦ طراح جلد : روجا غمگسار
- ♦ نوبت چاپ : اول ۱۳۹۴
- ♦ ناشر : انتشارات ترمه
- ♦ تیراژ : ۵۵۰ نسخه
- ♦ چاپ و صحافی : رسام-چاوش
- ♦ قیمت : ۱۵۵,۰۰۰ ریال
- ♦ شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۸-۴۹۹-۱

آدرس ناشر: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۸۶، طبقه دوم، واحد ۸

تلفن: ۶۶۹۶۱۷۶۹ - ۶۶۹۶۱۸۰۴

دفتر فروش انتشارات ترمه: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- پلاک ۲۸۶، طبقه اول، واحد ۴

تلفن: ۶۶۹۵۷۱۲۰ - ۶۶۹۵۷۰۲۱

مرکز فروش شهرستان‌ها:

فکس: ۶۴۸۱۵۱۴ تلفن: ۶۶۹۵۷۰۲۱

برای اطلاع از نحوه خرید اینترنتی انتشارات ترمه به وبسایت ما به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

www.termehbook.ir Info @ termehbook.ir

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جز، به هر صورت

اچاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است

پیشگفتار

برای آشنا شدن با جوهره، انواع، ابعاد و فلسفه اندیشه‌ها، نظریه‌ها و مدل‌های اقتصادی، بررسی حوزه‌های مطالعاتی، نحوه شکل‌گیری و سیر تحول آنها ضروری است. از آنجا که در هر زمان اهداف، سیاست‌ها، شرایط، اقتضائات و مسایل خاص اقتصادی مطرح می‌شود و در این عرصه از وضعیت، نظریه‌ها، فرضیه‌ها، سیاست‌ها، الگو و مدل‌های اقتصادی شکل یافته‌اند، مطالعه آنها راهکارهای سودمندی را در اختیار تحلیل‌گران اقتصادی، بازرگانی و محققان جامعه علمی قرار می‌دهند، تا علاوه بر لحاظ نمودن شرایط و حوالا، محیطی در بررسی‌های اقتصادی، مطالعه تطبیقی شرایط حال با شرایط گذشته مدنظر قرار گیرد، از این‌رو، می‌توان انتظار داشت نکات حاصل از مطالعه حوزه‌ها، افکار و سیر تحول اندیشه‌های نظریه‌پردازان و آشنایی با تفکر هوشمندانه اقتصادی، سیاست‌ها، توسعه اقتصادی، دانش ملی و تحلیل نظریه‌های اقتصادی به صورت مشاوری پیش روی اقتصادشناسان مدیریت قرار گیرد. در این صورت، این افراد بهتر می‌توانند به منظور شناسایی مسائل روز اقتصادی، ارائه مدل‌ها و راه‌حل‌های مناسب برای رفع مشکلات روز و تقویت پایه‌های بنیادی تحلیلی اقتصاد و بازرگانی ایفای نقش کنند.

این کتاب در سه بخش با عناوین روش‌شناسی و تفکر، اندیشه‌ها و نظریه‌های مکاتب اقتصادی؛ اندیشه‌ها و نظریه‌های سیاست‌گذاری نوشته شده است. بخش اول حاوی دو فصل؛ بخش دوم حاوی ده فصل و بخش سوم دارای پنج فصل است.

نظر به این که شروع هر مطالعه، بررسی، اخذ نتیجه، انتخاب و اقدامی با تفکر است، بخش اول کتاب بر مبنای روش‌شناسی و تفکرشناسی تدوین شده است. از دستاوردهای تفکر و ذهن فعال، تولید اندیشه و نظریه است، لذا بخش دوم به تبیین و توصیف اندیشه‌ها و نظریه‌های مکاتب اقتصادی اختصاص دارد، نظر به این که خروجی اندیشه‌ها و نظریه، خطوط راهنما و رهنمود برای تصمیم‌گیری است، از این‌رو، بخش سوم به سیاست‌گذاری، نحوه ایجاد، هدایت و بهره‌گیری، اختصاص دارد.

محمد رضا حمیدی زاده

استاد دانشگاه شهید بهشتی

بخش اول: روش‌شناسی و تفکر

فصل اول. روش‌شناسی و رویکردهای تحلیل

۳	مقدمه
۴	روش‌شناسی
۸	دو رویکرد بررسی
۱۰	دو مکتب فراهنگی
۱۳	نحله‌های فراهنگی رقیب در اقتصاد معاصر
۱۶	سوال برای بحث

فصل دوم. تذکر هوشمندانه در اقتصاد

۱۷	مقدمه
۱۷	چستی تفکر
۱۹	یادگیری و تفکر
۱۹	چستی نقد و مهارت تفکر هوشمندانه
۲۲	سازوکار و موانع تفکر هوشمندانه
۲۳	تقویت تفکر هوشمندانه
۲۴	راهبردهای آموزش تفکر هوشمندانه
۲۹	سوال برای بحث

بخش دوم: اندیشه‌ها و نظریه‌های اقتصادی

فصل سوم. مرکانتالیست‌ها

۳۳	مقدمه
۳۴	ویژگی‌های اولیه
۳۴	سیاست مرکانتالیست‌ها
۳۵	تجارت خارجی
۳۶	معادله مبادله
۳۸	ادوارد میلدن
۳۹	ارزیابی مرکانتالیست‌ها
۴۰	سوال برای بحث

فصل چهارم. فیزیوکرات‌ها

۴۱	مقدمه
۴۲	ویژگی‌های اولیه

۴۲	وضعیت تحلیل مسائل اقتصادی
۴۳	سیاستگذاری فیزیوکرات‌ها
۴۴	ارزشیابی فیزیوکرات‌ها
۴۵	سوال برای بحث

فصل پنجم. مکتب کلاسیک اقتصادی

۴۷	مقدمه
۴۸	آدام اسمیت
۴۹	نقش کلاسیک در تعیین نسبی قیمت
۴۹	صنایع و مارج
۵۲	بررسی سازوکار قیمت‌گذار عوامل تولید از دیدگاه اسمیت
۵۳	سود
۵۳	اجاره
۵۴	نقش دولت
۵۴	تجارت بین‌الملل
۵۵	رشد اقتصادی
۵۶	ارزیابی کلی
۵۷	توماس مالتوس
۵۸	دیوید ریکاردو
۶۰	نظریه اجاره
۶۱	نظریه ارزش
۶۲	رشد اقتصادی (توزیع درآمد)
۶۴	سیاست پولی
۶۵	تجارت بین‌الملل
۶۷	تأثیر بلندمدت بر نظریه اقتصاد
۶۷	ویلیام ناسا سینیور
۶۸	سرمایه و بازده
۶۸	ارزش و توزیع
۶۹	قوانین تولید و توزیع
۷۰	ویلیام تورنتون
۷۳	ام. لانگ فیلد
۷۴	سوال برای بحث

فصل ششم. جان استوارت میل

۷۷	مقدمه
۷۷	روش‌شناسی
۷۸	نظریه ارزش در کوتاه‌مدت
۷۹	ارزش مبادله
۷۹	تقاضای دو جانبه و مخارج تطبیقی (نسبی)
۸۰	سایر جنبه‌های نظریه ارزش
۸۰	دستمزدها
۸۱	سود
۸۲	توسعه اقتصادی
۸۳	تجارت بین‌الملل
۸۴	سیاست پولی
۸۵	سیاست‌های اقتصادی
۸۶	تحلیل نظریه ارزش
۸۹	تأثیر بلندمدت میل بر سایر اقتصاددانان
۹۰	اقتصاد کلاسیک و سیاست‌گذاری
۹۱	مکانیزه کردن
۹۲	قانون فقر
۹۳	سوال برای بحث

فصل هفتم. مکتب مطلوبیت‌گرایان و نقادان اقتصاد کلاسیک

۹۵	مقدمه
۹۶	مطلوبیت‌گرایان
۹۷	اقتصاددانان کلاسیک و قانون کار
۹۹	ارزیابی تحلیل کلاسیک‌ها
۱۰۰	کارل مارکس
۱۰۱	فرضیات اقتصادی مارکس
۱۰۱	نظریه رشد
۱۰۲	سایر جنبه‌های متفاوت نظریه‌پردازی مارکس با دیگر اقتصاددانان
۱۰۳	نظریه ارزش
۱۰۴	مکتب تاریخی آلمان
۱۰۴	فردریچ لیست
۱۰۵	راجر و اشمولر
۱۰۶	سوال برای بحث

فصل هشتم. مکتب اقتصاد نئوکلاسیک‌ها

۱۰۷	مقدمه
۱۰۸	دبلیو اس جی ونز
۱۰۹	لئون والراس
۱۱۲	آلفرد مارشال
۱۱۳	روش‌شناسی
۱۱۴	تعامل عرضه و تقاضا از منظر مارشال
۱۱۶	تقاضا
۱۱۸	عرضه
۱۱۹	نظریه تریع
۱۲۰	بسط تحلیل‌های مارشال
۱۲۱	فرانسیس اچ ورث
۱۲۳	دورقام
۱۲۵	سوال برای بحث

فصل نهم. سایر اندیشه‌پردازان اقتصادی

۱۲۷	مقدمه
۱۲۷	تحلیل مسائل زمانه
۱۲۹	ریچارد ایلی
۱۲۹	ای. جی. جیمز
۱۳۰	اچ. سی آدامز
۱۳۰	فرانک تاسی
۱۳۱	جیمز لافمن
۱۳۱	جان کامونز
۱۳۲	نظریات اقتصادی کامونز
۱۳۳	ویسای کلار میتچل
۱۳۵	ای. اچ. چمبرلین
۱۳۵	تنوع تولید و مخارج فروش
۱۳۶	تعامل میان بنگاه‌های اقتصادی
۱۳۷	سهام چمبرلین در پیشبرد نظریه‌های اقتصادی
۱۳۷	جون رابینسون
۱۳۸	سوال برای بحث

فصل دهم. مکتب اقتصادی کمبریج

۱۳۹	مقدمه
۱۳۹	چگونگی شکل‌گیری

۱۴۱	رویکرد کمبریج
۱۴۲	اروینگ فیشر
۱۴۳	نات ویکسل
۱۴۶	سوال برای بحث

فصل یازدهم: کینز و کینزین‌ها

۱۴۷	مقدمه
۱۴۸	مبانی نظری
۱۵۶	نظریه سرمایه‌گذاری
۱۶۲	تقاضای پول
۱۶۳	تله نقدینگی
۱۶۵	سیاست‌های پولی
۱۶۵	اثر کینز
۱۶۷	اثر پیگو
۱۶۹	عرضه کل
۱۷۱	توهم پولی
۱۷۳	سوال برای بحث

فصل دوازدهم: فریدمن و سیاست‌های اقتصادی

۱۷۵	مقدمه
۱۷۶	تورم و توزیع مجدد درآمد
۱۷۶	نظریه شبکه‌ای پول
۱۷۷	کالای شبکه‌ای پول
۱۸۰	سوال برای بحث

بخش سوم: اندیشه‌ها و نظریه‌های سیاستگذاران

فصل سیزدهم: اندیشه و سیاست

۱۸۳	مقدمه
۱۸۴	تفکر و ذهن
۱۸۶	سیاست‌های اقتصادی
۱۸۸	سازوکار سیاست‌ها
۱۹۱	خصیصه سیاستگذاران
۱۹۲	تفکر سیاستگذاران
۱۹۳	شیوه سیاستگذاری

۱۹۷	چالش‌های سیاستگذاران
۱۹۷	معماری سیاست‌ها
۱۹۹	الگوی اندیشه‌گرایی سیاستگذاران
۲۰۱	سوال برای بحث

فصل چهاردهم. انواع سیاست‌ها و سازوکارها

۲۰۳	مقدمه
۲۰۳	فراسیاست‌ها
۲۰۵	سیاست‌های برنامه‌ریزی شده و برنامه‌ریزی نشده
۲۰۷	سیاست‌های سلسله‌مراتبی
۲۰۹	سیاست‌های اقتصادی در سطح تشکیلاتی، سطح فردی و گروهی
۲۱۰	سیاست‌های با ساختار و سازوکار
۲۱۱	سیاست‌های ادراکی و سیاسی
۲۱۱	سیاست‌های حل مسئله و منابعی
۲۱۲	سیاست‌های مستقل و وابسته
۲۱۳	سیاست‌های اصلی و تعاملی
۲۱۴	رهیافت‌ها
۲۱۶	سوال برای بحث

فصل پانزدهم. سیاست‌های راهبردی اقتصادی

۲۱۷	مقدمه
۲۱۷	اهداف قابلیت‌ها
۲۱۸	قابلیت‌های سیاسی
۲۲۰	قابلیت‌ها و زنجیره ارزش اقتصادی
۲۲۱	منابع و قابلیت‌های مزیت‌آور
۲۲۵	مدل‌های شناسایی قابلیت‌ها
۲۲۸	قابلیت‌های راهبردی
۲۲۹	توانمندی‌های فناورانه
۲۳۴	سوال برای بحث

فصل شانزدهم. توسعه دانش ملی و توسعه اقتصادی

۲۳۵	مقدمه
۲۳۶	دانش‌های ملی
۲۳۷	انواع دانش

۲۳۸	 نظریه بنیان‌های ارتباط
۲۴۰	 نظریه تمایز دانشی
۲۴۶	 نظریه‌های توسعه دانش ملی
۲۴۸	 رهیافت‌ها
۲۵۰	 سوال برای بحث

فصل هفدهم. توسعه‌یافتگی دانش ملی

۲۵۱	 مقدمه
۲۵۲	 دیدگاه مبنایی
۲۶۲	 کارکردهای نظریه دانش زیربنایی
۲۶۴	 سازوکارهای دانش
۲۶۹	 موانع شناخت
۲۷۱	 الماس دانش ملی
۲۸۳	 سوال برای بحث
۲۸۵	 فهرست‌نامه
۲۹۷	 منابع